

Framtidsfullmakter

Från den 1 juli 2017 gäller lagen om framtidsfullmakter. Den innebär en lagstadgad rätt för privatpersoner att upprätta en fullmakt som blir giltig när han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande inte längre kan ta hand om sina angelägenheter. Fullmakten utställs alltså för ett framtida behov.

Vad är en framtidsfullmakt?

Från den 1 juli 2017 gäller lagen om framtidsfullmakter. Den innebär en lagstadgad rätt för privatpersoner att upprätta en fullmakt som blir giltig när han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande inte längre kan ta hand om sina angelägenheter. Fullmakten utställs alltså för ett framtida behov. Den som ger fullmakten kallas för fullmaktsgivare och den som får fullmakten kallas fullmaktshavare.

Fullmaktsgivaren behåller sin rättshandlingsförmåga, det vill säga att han eller hon trots att det finns en framtidsfullmakt som har trätt i kraft kan ingå avtal, hantera sina personliga och ekonomiska angelägenheter med mera. Även vanliga fullmakter, som inte återkallas, fortsätter att gälla enligt svensk lag även om en framtidsfullmakt upprättas.

Vad kan en framtidsfullmakt innehålla?

Fullmakten får omfatta de personliga eller ekonomiska angelägenheter som fullmaktsgivaren själv bestämmer, till exempel skötsel av löpande ekonomiska angelägenheter såsom att betala räkningar, hantera avtal om hyra, el, och andra abonnemang. Den kan även omfatta förvaltning av tillgångar såsom tillgångar i bank eller fastigheter.

Fullmakten får dock inte omfatta åtgärder inom hälso-, och sjukvård, eller tandvård, till exempel att bestämma viss vård. Vidare får fullmakten inte heller omfatta frågor om att ingå äktenskap, bekräfta faderskap, upprätta testamente, och liknande frågor av personlig karaktär.

Vilka formkrav gäller för en framtidsfullmakt?

Fullmakten får upprättas av den som fyllt 18 år.

- Fullmakten ska vara skriftlig och den ska skrivas under i två myndiga vittnens närvaro.
- Vittnena ska bekräfta fullmakten med sina underskrifter.
- Fullmaktshavare får inte vara vittne.
- En framtidsfullmakt kan enligt lag återkallas.
- Vid ändring av framtidsfullmakten gäller samma krav som när man upprättar en framtidsfullmakt för första gången, om inte ändringen endast gäller att fullmakten ska begränsas.
- Fullmakten ska uppvisas i original när den används gentemot tredje man, till exempel en bank eller myndighet.

När träder fullmakten i kraft?

Framtidsfullmakten börjar gälla när den som gett fullmakten inte längre har förmåga att ta hand om de angelägenheter som fullmakten anger. Det kan handla om sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande. Det är fullmaktshavaren

som ska bedöma om ett sådant tillstånd har inträtt. Om fullmaktshavaren är osäker kan hon eller han begära att en domstol prövar om fullmakten trätt ikraft.

Fullmaktshavaren ska informera fullmaktsgivaren, fullmaktsgivarens maka/make/sambo och de närmaste släktingarna om att fullmakten har trätt ikraft och vad den innehåller. Meddelandet kan vara muntligt eller skriftligt.

Vad får fullmaktshavaren göra?

Fullmaktshavaren har behörighet att utföra de åtgärder som framgår av fullmakten. Vidare kan fullmaktshavaren ställa ut en fullmakt till någon annan, till exempel en advokat, om det behövs i en särskild fråga, till exempel juridiskt stöd i samband med tvist eller fastighetsförsäljning eller för förvaltning av viss egendom.

Fullmaktshavaren får inte använda fullmakten om det kan finnas motstridiga intressen mellan den som har ställt ut framtidsfullmakten och fullmaktshavarens eller dennes släktingars intressen.

Kontroll av hur uppdraget sköts

I framtidsfullmakten kan det anges att fullmaktshavarens åtgärder ska granskas av en viss person. Utöver detta kan även fullmaktsgivarens make/sambo eller släktingar begära att fullmaktshavaren redovisar vad han eller hon har utfört. Även överförmyndaren kan begära en redovisning från fullmaktshavaren. Finner överförmyndaren att fullmakten missbrukas kan överförmyndaren bestämma att fullmakten helt eller delvis inte längre får användas.

En fullmaktshavare bör dokumentera de åtgärder som utförs med stöd av framtidsfullmakten för att underlätta granskning och redovisning.

Gåvor och arvode till fullmaktshavaren

I framtidsfullmakten kan frågor om gåvor och arvode regleras. Om fullmakten inte reglerar gåvor gäller att fullmaktshavaren kan lämna personliga presenter till andra än sig själv. Värdet på presenter måste vara rimligt. Arvode får inte tas ut om inte framtidsfullmakten anger detta särskilt. Om belopp saknas måste beloppet vara skäligt i förhållande till uppdraget.

Fullmaktens upphörande

En framtidsfullmakt kan enligt lag alltid återkallas av fullmaktsgivaren. Vidare kan överförmyndaren besluta att framtidsfullmakten helt eller delvis inte får användas om fullmaktshavaren missbrukar sin ställning och inte tar till vara fullmaktsgivarens intressen. Beslutar tingsrätten om att godmanskap eller förvaltarskap anordnas så saknar fullmakten verkan i den utsträckning som godmanskapet eller förvaltarskapet har anordnats för fullmaktsgivaren.

Vidare har en granskare rätt att återkalla fullmakten om detta framgår av fullmakten.

Har du/ni ytterligare frågor kring framtidsfullmakter eller upprättandet av dessa rekommenderar överförmyndaren att man söker hjälp hos jurist inom familjerättsområdet.